

Diospa Taripay Pacha Chayamunña — Hukniyuq Numero

*Kawsakkuqkunapa Taripaynin hinaspa 9/11-pa Qhaway Simiq Willakuy
Chaninmanta*

Jeff Pippenger
2024-12-18

Unaylla tiempomanta, cheqaqtapuni 9/11 qhipaman pacha, sapa kuti yachachirqayku kawsakkuqkunapa juicio-ninpa 9/11 p'unchawmanta qallarisqanta. Kay cheqaqta entiendirqayku achka bíblicopi testigokunamanta, paykunaqa tukuyuni hukniraymanta jamuspa chayta sayachirqanku. Julio 2023-manta pacha, 9/11 p'unchawpi qallarisqa kawsakkuqkunapa juicio-ninmanta aswan achka detallekunataq entiendirqayku, 9/11 qhipaman chayraq tarisqa detallekunamanta aswan. Imaraykutaq kawsakkuqkunapa juicio-ninpa 9/11 p'unchawpi qallariyta qallarín? ¿Imataq bíblicopi kawsakkuqkunapa juicio-nin?

Apocalipsis libroq ñawpaq kaq capítulo-píqa, Cristo-paq aswan hatun reqsichisqa kaqninmi kay: Payqa Alfa hinallataq Omega, Qallariy hinallataq Tukukuy, Ñawpaq kaq hinallataq Qhipa kaq. Chay kikintaq kawsayninpa kay sapanchasqa kasqanta rikuchirqan, Juanman kamachispa ima kaqkunata qillqanampaq; chayta ruwaspanqa, Juanqa hamuq kaqkunatapas qillqashanmi karqan. Jesusqa sapa kuti qhipa tukukuyninta ñawpaq qallariyninwanmi rikuchin. Chaymi Payqa kashan.

Bibliqa Jesus-ta sutita rimaninmi ninpa. Bibliapa ñawpaq libron, Génesis, “qallariy” niyta munan. Bibliapa qhepa kaq libronqa Apocalipsis libronmi, chay Génesis libropi ñawpaqta rikuchisqa cheqaqkunapa Apocalipsis libropim rimakunku. Génesisqa Alpha kanki, Apocalipsisqa Omegataqmi, iskayninkutaq Simi kanku, chay Simitaq Jesusmi, paymi Alpha Omega ima. Diospa firman, utaq sutinqa, sapa pasaje profecía bíblicapi qillqasqa kachkan. Chay firmaqa pasaje ukhupi kachkaq k'anchayqa cheqaq kasqanta takyachin.

Sichus huk willakuy qillqapa huk yuyaychasqan mana apanmanchu Diospa firmanta, chaymi sutin, chaymi kikin kaynin; chayrayku, chay yuyaychasqa mana allinchu. Wakinkuna pruebakunapas kanku, chaykunaqa apamunanmi Diospa willakuyninmanta rimayta yuyaychanapaq; ichaqa mayqin pruebatapas runa apachun, chay pruebaqa sut'inchasqa kanan Diospa Simin ukhupi. Mana runa rurasqa pruebakuna kaptinqa, aswan pisin runa rurasqa yuyaychasqakuna kanqa. Chayqa, imaraykutaq? Hinataq, imataq? ¿Kawsakkuqkunapa biblia nisqan taripayninku, 9/11 p'unchaypi qallarisqanchu?

Cristoqa Apocalipsis libropi Kikinmanta rimarísqa, Kikinmi qallariyninpas tukukuyninpas kasqanta reqsichikun, hinaspaq profeta Juanwan rikuchin imatachus chay kikin kasqanpa kayninqa sut'inchin. Tukuy libropa willakuyninta Kikinmanta huk revelación hina reqsichikun. Juanman kamachin qelqananpaq imachus chay pacha Juanpa pacha mundonpi kasharqan chayta; chayta ruwaspanqa Juan qelqasharqan imachus mundo tukukuyninpi kanqa chayta. Juanqa chunka iskayniyuq pusariqkunamanta huknin karqan cristiano iglesiapa qallariyninpi, chayraykutaq Juanqa

cristiano iglesiapa tukukuyninta rikuchishan, Apocalipsis qanchis kaq kapitulopi pachak tawa chunka tawa waranqa hinallataq hatun achka runa tantakuywan representasqa.

Kaymi lógicapiqa kaymi: Jesúsqa Simi kashan, chay Simiwanmi llapa imapas kamasqa karqan, chay Simiqa Yayaywan kuskalla wiñaypaña kawsarqan, hinaspataq Payqa Bibliapas kashan, Diospa Simin kasqanrayku. Cristopa carácterninpa ñawpaq atributo, Diospa Siminpa qhipa mensajenpi riqsichisqa, kaymi: Payqa imapa tukukuynintapas rikuchin chay kikillan imapa qallariyninwan. Sichus kay cheqaq yachay Diospa carácter ninmanta mana churaykusqa kanman huk runapa Bibliam yachayman, manam cheqaqtapuni yachanmanchu imatachus kawsakkuqkunapa taripaynin nin, nitaq imaraykuchus 9/11-pi qallarisqa, aswan anchaqa imaraykuchus ñañam tukukuy patapiña kashan.

Alfa Omega nisqapa kamachikuyninpa huk rikch'aynin hina, ñawpa Israelqa kunan pacha Israelta rikch'achin; chayqa profetiko cheqaq kaymi, chaytaq kayhinataq reqsisqa kanman: literal ñawpa Israelta espiritual Israelta rikch'achin. Ima hina nisqapas, ñawpa literal Israelpas, kunan espiritual Israelpas qallariy historiayumi, tukukuq historiayumi. Tawa historiakunamanta kimsaqa ñam ñawpaqpiña kanku, kunanqa tawaq kaq, qhipa tukukuq historiapi kashanchik.

Kimsa ñawpaq historiakunam kay pachapa qhipa mirayninpa kimsa testigokunata rikuchin. Chay kimsa ñawpaq historiakunam reqsichin mayqin miraymi Apocalipsis libropi pachak tawa chunka tawa waranqa nisqapa chayman rikuchisqa kasqanta. Huk profético historiapa siq'ikunaqa kachkanku, chaykunaqa pachak tawa chunka tawa waranqamanta rimallankutaq; ichaqa pachak tawa chunka tawa waranqapa yupayninqa profético simbolismo nisqata apamun, chay pachak tawa chunka tawa waranqapa proféticopi rikuchisqa kasqankuta, ñawpaq pacha literal Israelpa chunka iskay ayllunkunata, kunan pacha espiritual Israelpa chunka iskay discipulonkunawan mirachispa.

Huk sutin ejemplopi hina Alpha Omega nisqamanta, Apocalipsis chunka tawañiqin kapitulopi kimsa angelkunaqa qallariywan tukukuywan historiata rikuchkanku. Millerita kuyuyqa kimsa angelkunapa qallariy historiata rikuchin, huk pachak tawa chunka tawa waranqa nisqakunapa kuyuytaq kinsa kaq angelpa willakuyninpa tukukuyninpi historiata rikuchin. Alpha kuyuyqa 1844 watapi octubre killapa iskay chunka iskayniyuq p'unchawpi allinta qhawwasqa taripayninpa kichakuyta willarqan. Omega kuyuytaq kawsaqkunapa taripay kichakuyta willarqan, qallariyninta 9/11 kasqanta reqsichispa.

Huk kimsa ejemplon Alpha y Omega-manta, chayqa inspiraciónwan mana sasachaylla sayachisqa kan, kaymi: qallariypi kachkan Milleritakunapa alpha kuyuy, chunka sipaskunapa rikch'ayninqa sut'ita hina, ima nisqanta hina, hunt'asqa karqan. Hermana Whiteqa Milleritakunapa historiata reqsichin libro The Great Controversy nisqapi, chay rikch'aynin chay p'unchaykunapi hunt'akusqanpa contexto-ninpi. Payqa yachachinmi, pachak tawa chunka tawa waranqakunapa omega kuyuyqa, chunka sipaskunapa rikch'aynintaqa sut'ita hina, ima nisqanta hina, hunt'anqapas. Kimsa pisiyachisqa testigokuna Cristo-manta, tukukuyninta qallariyninwan sutinchaspa.

Ñawpaq Israel ñawpa pacha qallariyninpi, Señorqa hebreokunawan rimanakuyta ruraran punku sayachiqkunapi yawarwan unanchasqa kasqankupi; chaymi, sut'inchaspa niyqa, Diospa Siminpi

Chawpi Tuta Qapariypa ñawpaq kaq rimariynin. Bautismonqa Cristowan rimanakuypi kawsayta unanchan; hinaspataq Pablopis yachachiwanchik Egiptomanta llusqsiq hebreokuna llapallan “phuyu” ukhupi, hinaspa Puka “Lamar Qochapi” bautizasqa kasqankuta. Qochamanta chimbasqankumanta qhipanqa maná qosqasqa karqan, chayqa wakin imakunawan kуска, pruebam kasqanman hina qhawasqa qanchis p’unchay samana p’unchawpa unanchanmi.

“Maná” nisqaqa paykunapa ñawpaq pruebanta rikuchin; chaymanta chunka kaq, qhipa prueba kasqanpi Josuéwan Calebpa willakuyninta mana chaskispa pantasqankurayku, Señorqa paykunataqa manaña paypa pacton llaqtan hina chaskirqanchu, aswanpas Josuéwan Calebwanmi pacto ruwarqan. Qhipamanta Prometisqa Hallp’aman haykusqankupaqa, chusku chunka watakunapi paqarisqa qharikunapaq circuncisión ruwana ritoqa manam hunt’asqachu karqan; imaraykuchus chay ritoqa Cadespi hatarikuyninpi tukukusqa karqan, hinaspataq haykuy manaraq kaptin Cadespillataq kutichisqa karqan. Kayqa Alpha y Omegaq señalninmi.

Ch’usaq chunka watakuna chunlla pampapi purisqanku qallarisqa karqan Josuépa hinaspa Calebpa willakuyninkuta mana kasukuspa hatarikuyninwan, tukukaptaq Moisespa Rumikta maqaspa hatarikuyninwan, chay hina Diospa kawsayninta hinaspa ruwasqanta pantasqa rikuchispa. Ñawpaq Israel ñawpaqmanta qallariyninqa, ñawpaq Israelpa tukukuyninta rikuchin.

Ñawpaq Israel ñawpa p’unchaykunapa tukuyinpi, Jesusqa Malakías qhelqapi kinsa kaq t’aqapi “Rimanakuy Paq Hamuq” hina hamurqa, Daniel qhelqapi isqon kaq t’aqapi nisqaman hunt’aspa, achkakunawan “rimanakuyta” huk semanapaq takyachinampaq. Rimanakuy Paq Hamuq hina, Cristoqa ñawpaq rimanakuy llaqtanta qespichispa pasasqan kikin historiapi cristiano iglesiwan rimanakuymán yaykurqa. Ñawpaq Israelqa Diospa rimanakuy llaqtan hina qallariyninpi, Señorqa huk ñawpaq rimanakuy llaqtanta qespichispa, musuq akllasqa llaqtawan rimanakuymán yaykurqa. Chay kikin ruwanakuytaqmi payqa ñawpaq Israelpa tukuyinpi ruwarqa.

Huk rimaypa unanchaqninqa kasarakuymi, chayrayku Cristo paqarisqanmanta 70 d.C. watapi Jerusalén llaqtapa thuñisqa kasqankama, profecíaqa ñawpaq literal Israelmanta Diospa sapa kuti astawan rikch’akuq divorcianta qawachin. Chay hinaqa, ¿hayk’aqmi divorcioqa cheqaqtapuni kallparisqa karqan: Paqarisqanpichu, wañusqanpichu, Estebanpa rumiwan wañuchisqa kasqanpichu, icha Jerusalén llaqtapa thuñisqanpichu?

Chaykamaqa llaqa suyukunamanta yupaychakuqkunaqa maskharqanku Diospa yupaychananpaq sapaqchasqa templota. Quriwan, ancha chanin rumiwanpas lliphllirispá, sumaq kaypa hinaspa hatun kaypa rikchaynin karqa. Ichaqa Jehovaqa manañam chay sumaq palaciopi tarikushachu. Israelqa llaqtahina kikinmanta Diosmanta t’aqakusqaña karqa. Cristoqa, kay pachapi serviciunpa tukukuyninman qayllaykuspa, qhepa kutita templopa ukhunta qhawarispá, nirqan: “Qhawariychik, wasiykichikqa ch’usaqla saquesqa qankichikman.” Mateo 23:38. Chaykamaqa templotaqa Yayampa wasi nispam suticharqa; ichaqa Diospa Churinga chay pirqamanta llusqisqanwan, Diospa kayninqa wiñaypaqmi hurquskusqa karqa paypa hatunchayninpaq sayachisqa templomanta. Apostolkunapa Rurasqankuna, 145.

Yaykuy atipaqmanta qhipa p'unchaypi, Cristo willakuran judiukunapa wasin ch'usaqña kasqanta, hinaspataq t'aqanakuy tukukuyninman chayaran. Chayrayku, Inti chinkaykuyta tukusqanman hina, Yaykuy atipaq p'unchaypa inti yaykuykama, t'aqanakuy tukukuyninman chayaran.

“Jerusalén llaqtamqa paypa uywasqan wawaymi karqa, hinaspan imayna llamp'u sonqoyuq tayta pantasqa churinta llakikun, chayhinallataqmi Jesusqa munasqa llaqtapaq waqarqa. ¿Imaynataq qanta saqeykiman? ¿Imaynataq rikuykiman tukusqa chinkayman qosqata? ¿Saqunichu qanta huchaykikunapa k'asata hunt'achinaykipaq? Huk almaqa chayhina chaninniyuqmi, chaywan tupachispaqa pacha-pachakunaqa mana imapaq hina urmaykunku; ichaqa kaypiqa llapan huk nacionmi chinkanan karqa. Inti inti yaykuyta qhipaman uraykuspa hanaq pachamanta chinkaptinqa, Jerusalénpa graciapa p'unchaynin tukukuymán chayanqa. Olivet orqopa urqunpi puriq aylluq sayasqa kaptinpas, Jerusalénpa arrepentikunanpaqqa manaraqmi qhipa karqachu. Chay pachaqa khuyapayakuq angelmi qorimanta tiyananmanta uraykamunanpaq raphrankunata wisq'akuspa, justicia-man hinaspa utqaylla hamuq juicio-man tiyananta qunanpaq wakichikurqa. Ichaqa Cristopa jatun munakuyniyuq sonqonqa sapa kutinraqmi Jerusalénpaq mañakurqa, paypa khuyapayakuyninkunata pisipaq qhawarisqa, willakuyninkunata mana yupaychasqa, hinaspa makinkunata paypa yawarninwan p'itityaña munasqa llaqtapaq. Jerusalénqa arrepentikuspaqa, manaraqmi qhipa karqachu. Inti yaykuyta tukuchkaptin qhepa k'anchariyninkuna templo patapi, torrepi, hinaspa punta-kunapi unayraq qhiparichkaptinqa, ¿manachu mayqin allin angel payta Salvadorman munakuyninman pusaykumanman, hinaspa paypa tukukuyninta hark'aykumanman? Sumaq ichaqa mana ch'uyanchasqa llaqta, profetakunata rumichaspa wañuchiq, Diospa Churinta chinkachiq, mana arrepentikusqanwan kikinpa makinta wataypa cadinakuna ukhupi wisq'akuchkaq,—khuyapayakuypa p'unchayninqa casi tukukuqñam karqa!”

“Yapay kutinmi Diospa Espiritunqa Jerusalénman rimarin. P'unchay tukukunankamaqa, huk testimoniotaqmi Cristopaq apakullanmanta. Testigopa kunkannam hoqarikun, ñawpa proféticop qhepamanta qayakuymán kutichispa. Sichus Jerusalénqa chay qayakuymán uyarispa, sichus punkunkunaman haykumusqanta Salvadorninta chaskinqa, hinallataqmi qespichisqa kayta atinman.

Jerusalén llaqtapi kamachikunaman willakuykuna chayamunña: Jesus hatun achka runakunawan llaqtaman qayllamushan. Ichaqa paykunaqa Diospa Churinqa manam ima allin hamuytaqa kapunchu. Mancharisqankupi lloqsinku paywan tinkuq, tanqanakusqa achka runakunata chinkachiyta suyaspa. Procesión nisqa Olivos Orqomanta uraykuytaña qallarinanpaq kashaqtin, kamachikuna payta hark'anku. Tapunku ima raykutaq chay tukuy sonqowan kusikuy ch'aqwayqa kasqanta. Tapushankutaq, “¿Pitaq kayqa?” nispa. Chaytaq discipulokuna, hamut'aypa espírituyninwan hunt'asqa kaspera, kutichinku. Sumaq rimaykunawan Christomanta willakusqa profeciakunata yapamanta rimarinku:

“Adán nisunkimanqa qanta ninqa: warmipa mirayninmi amarupa umanta ñut'uq.”

“Abrahammanta tapuy, paymi niykisunki: ‘Melquisedec, Salem llaqtapa Reyninmi’, Hawkaqa Reynin. Génesis 14:18.”

“Jacobmi niysunkimanqa, payqa Judá ayllumanta Shilohmi kan.”

Isaiasqa qamman ninqa, “Imanuel”, “Admirable, Consejero, Dios Todopoderoso, Padre Eterno, Príncipe de Paz”. Isaias 7:14; 9:6.

Jeremíasqa nisunkimanmi, Davidpa Ramasninmanta, “Señorninchikmi chanin kayninchik.” Jeremías 23:6.

“Danielqa nisunkiman, Payqa Mesíasmi.”

“Oseas willasunkimanta nişunki: Payqa ‘Señor Dios de los ejércitos’ kasqanmi; ‘Señor’ sutinmi Paypa yuyarinanpaq sutinqa.” Oseas 12:5.

“Bautista Juanmi nisunkimanmi: Payqa ‘Diospa Corderonmi, kay pachapa huchanta apaq.’ Juan 1:29.”

Hatun Jehováqa tiyanantrononmanta willakurqan: “Kaymi Kuyasqay Churiy.” Mateo 3:17.

“Noqayku, Paypa yachaqnin kasqayku, kayta willakuyku: Kayqa Jesúsmi, Mesías, Kawsaypa Príncipen, pachantinpachaqa Redentornin.”

“Hinallataq tutayaq atiyinkunaq kurakninpas Payta reqsin, nispá: ‘Yachanirqani qan pĩ kasqaykita, Diospa Santo Ninta’” (Marcos 1:24). El Deseado de Todas las Gentes, 577–579.

Cristopa Hayk’ay Yaykuykusqanpa willakuyninqa Milleritakunap pacha tiempopin Chawpi Tuta Qapariypa willakuyninta rikch’achirqan. Sister White nisqan qillqapi rikuchin, yaykuy qallariqtin runakuna Santo Espiritupa saminchaynin urmananman churakusqankuta, chaymantaq Cristo sayarispa Jerusalén llaqtapaq waqasqanta. Chaymanta qhipaman yaykuyta qatitqiyimi judío umalliqkuna paywan tinkunku. Kay willakuyqapi wakin kayninchikkunata sapanchayta munani, chaynapi Milleritakunap willakuyninpi kutikamuq waymarkakunata reqsinapaq. Ichapas ñawpaqta qallariywan tukukuypaqqa huk yuyayta rimayta munani. Sister White nisqan qillqamanta chayraq citasqanchikqa huk capítulo tukuyninta, hinallataq qatitq capítulo kichariyninqa kaynata nin.

Cristopa Jerusalénman haykuyninpi atipayninqa ch’usaqraq, pantasqa rikch’aynillam karqa hanaq pachapa phuyu-kunapi atiyniyoq, k’anchayniyoq hamuyninmanta, angelkunaq atipay kusikuyninwan, ch’uyanchasqa runakunaq kusikuyninwan kуска. Chaypim hunt’akunqa Cristoq sacerdotekunaman, fariseokunaman nisqan simikuna: “Manañam kunanmanta qhawariwankichischu, kayta nisqaykikama: Saminchasqa kachun Señorpa sutimpi hamuq.” Mateo 23:39. Profecía rikuy-nisqanpi Zacaríasqa chay qhepa atipay p’unchayta rikusqa; hinaspataq rikullarqataq ñawpaq hamuyninpi Cristota mana chaskiqkunaq tukukuyninkuta: “Qhawariwanqaku t’uqsisqanku Nuta, hinaspá paymanta waqanqaku sapallan churinta waqaychasqahinata, hinaspá paymanta llaquikuqmi kanqaku kurak churinmanta sinchi nanaypi kaqhinata.” Zacarías 12:10. Kay rikch’aytaqa Cristo ñawpaqmantapacha rikurqa llaqtata qhawarispa, hinaspá paymanta waqaspa. Jerusalénpa kay pacha tukukuyninpiqa rikurqa Diospa Churinpa yawarninmanta huchayuq karqanku chay runakunapa qhepa tukukuyninta.

Disipulokunaqa rikurqanku judíokunapa Cristo contra cheqnikusqanta, ichaqa manaraqmi rikurqankuchu mayman chayqa pusasqanta. Manaraqmi entienderqankuchu Israelpa cheqaq kasqayninta, nitaqmi unanchakurqankuchu ima kutichiytaq Jerusalén pataman urmayta rinqa chayta. Kaytaqa Cristom paykunaman kicharirqan huk ancha allin yachachiywan, huk reqsisqa

unanchasqa rikch'aywan.

“Jerusalén llaqtaman qhipa qayakuyqa manan imatapas allin rurachirqachu. Sacerdotekuna, kamachiqkunapas, ñawpa pacha profetakunapa rimayninta runakuna achkha huñunakusqankumanta kutichisqankupi uyarirqanku, ‘¿Pitaq kayqa?’ nispa tapukusqankuman kutichispa; ichaqa manan chaskirqankuchu chayta Diospa samayninwan hamuq rimay hina. Piñasqa, mancharisqapas, runakunata upallachiyta munarqanku. Chay huñunakuypi romano soldadokunapa kamachiqninkunapas karqanku, hinaspa paykunaman Jesuspa awqankuna payta huk hatarikuyta umalliqnin hina willarqanku. Nirqanku payqa templota hap'ipunayasqanta, hinaspa Jerusalén llaqtapi rey hina kamachiyta qallariyta munasqanta.” El Deseado de Todas las Gentes, 580.

Manam qunqayta munarqanichu kay yuyaytaqa: Cristoq atipanakuywan Jerusalénman yaykuyñinqa mana sapallanchu Millerita historiapi Chisi Chawpi Qapariyta rikch'achin, aswanpas kay pacha tukukuynintapas. Chayqa tinkisqa kachkan Cristo kutimuyninwan, Apocalipsis iskay chunka capítulo qallariyninpi waranqa watayuq tiempoqa qallariyninpi; hinallataq kutimuyninwan Musuq Jerusalénwan waranqa watayuq tiempoq tukukuyninpi. Hinallataq tinkisqa kachkan mana alli runakuna wañuyninkuwan paypa iskay kuti hamuyninpi, hinaspa qhipa taripayninkuwan waranqa watayuq tiempoq tukukuyninpi. Qhipa párrafoq kichariynin nin: “Qhipa waqyakuynin Jerusalénmanqa yanqallam karqan. Sacerdotekuna hinaspa kamachiqkuna uyarirqanku ñawpa pacha profético simita achka runakuna kutichisqankupi waqaychasqa, kay tapuyta kutichispa, ‘Pitaq kayqa?’ ichaqa mana chaskirqankuchu chayta Inspiraciónpa simin hina.”

Qhipa waqyachiyqa yanqalla karqan, chay waqyachiytataq rikuchisqa karqan “ñawpa pacha profetapa rimaynin” hina. Cristopa p'unchayninkunapi achka runakuna qhipa waqyachiyninkuta mana chaskirqankuchu, Jeremiaspa yachachikuyninta mana chaskispa, ñawpa ñankunaman kutirinankupaq nisqanta. Chay hinallataq mana chaskirqankuchu “sikiq patapi sikiq pata” nisqa ruray ñanta, discípulokunaqa “Pitaq kayqa” nisqa tapuyta kutichisqankurayku ashka testigokunata huñuspa, sikiq patapi sikiq pata, kaymanta asllata chaymanta asllata.

Cristoqa Jerusalénman yaykuyta qallarispas, ñanpi sayarin. Kayqa profecía hunt'akuyninwanmi qallarin, discípulokuna Cristoqa montananpaq asnata maskhaspa apamuchkanku. Payqa manam hayk'aqpas uywata montasqachu karqan, uywaqa manam hayk'aqpas montasqa karqanchu. Yuyayninqa milagrota reqsichin, imaraykutaq mayqin uywallataq huk kutillapi montaqa saqenman, hinaspa pitaq yachanman imaynatachus kamachiyta asnata, mana ñawpaqta chayta rurasqanta. Kayqa rikch'akun Filisteokuna ofrendata carreta pataman churaptinku, Arca ndin, iskay vacakunata wataruspa, chay vacakunaqa wawankunata ñuñuchkashaqmi karqanku, hinaspa manam hayk'aqpas carretata aysasqachu karqanku; ichaqa chaylla pachas wawankunata saqerparispa puriyta qallarikurqanku, Arca Hebreokunaman kutichinankupaq. Arcaqa Jerusalénman rishanña, hinaspa David tukuy chayta Jerusalénman apanman chayaspa, Cristoq triunfal yaykuyninta unancharqan.

Kristo asnonpiña hinaqña kaptin, runakuna ñanpi p'achankuta mast'arirqanku, palma raphirakunata kuchurirqanku, hinaspa qapariywan nirqanku: “Hosanna Davidpa Churinman: Yupaychasqa kachun Señorpa sutimpi hamuq! Hosanna hanaq pachapi.” (Mateo 21:9)

Kamachiqkunaqa sayarirqanku hinaspa Jesusta mañarqanku runakunata upallachinanpaq. Chaymanta puriyta qatiqtinku, Jesusqa sayaykuspa waqarqan chinkasqa runakunaq rayku, Jerusalén llaqtapi sut'inchasqa. Chaymantataq procesiónqa ñawpaqman purin, hinaspa kamachiqkuna yapamanta haykurispa tapunku, Jesusqa pichus kasqanta yachanankupaq. Chaymantataq disipulokunaqa profetakunaq qillqasqan testimoniota kutichinku, siki sikiq patanpi, siq'i patanpi.

Kunan historiata kanan yuyarisqanchikqa ñawpaqtaqa Lázaroqa kawsarimusuanmi qatiqnin karqa; chaymi chunka sipaskunamanta rimaypi rikuchisqa profétic hinaspapas ñawpaq kaq llakikuyta señalan, hinallataq Uzzápa Arca-ta llamk'asqanpas, Davidpa Jerusalénman yaykusqan atipayninpa siqinpi. Ñawpaq kaq llakikuyqa suyasqa pachawanmi tupan; Cristopas suyarqanmi, Lázaro onqosqa kasqanta ñawpaq kutipi uyarisan, imaynatachus Davidpas Uzzá wañusqan cheqapi Arca-ta saqerqan, qhipamanta kutimuspa apakapunan kama. Lázaro wañurqan, chaymanta qhipa kawsarimusqa karqa. Lázaroqa chaymanta qhipa Jesúsqa Jerusalénman siqisqan asnota pusamun.

Millerita nisqapi historiaman hina, iskay kaq angelqa chayamurqa 19 abril 1844 p'unchaypi, ñawpaq llakikuypi, mayqinchus unaychasqa pacha qallariyninta rikuchirqan. Chaymanta qhipamanqa Samuel Snow qallariykuq hina, ñawpaqman purispa, Chawpi Tuta Qapariy willakuyta mast'arirqan. Chay willakuypa ñawpaqman puriyninqa rikuchisqa kachkan Cristopa Jerusalénman yaykuyninwan. Snowpa llamkayninpa ñawpaqman puriyninqa hinallataq rikuchisqa kachkan Arcap puriyninkunapi, filisteokunamanta, carreta-man, Uzzah-man, tukukuypitaq Jerusalénman.

Yaykuyqa qallariyninpi llaqtapa willakusqanmi kachkan, kamachiqkunaqa Cristota nirqanku runa tantanakuyta upallachinampaq; chaymanta qhipamanmi Cristo waqarqan; chaymantaq discipulokunapa willakusqanmi hamun, sinchi sunqu kamachiqkunaqa tapurqanku pichus Cristo kasqanta. Llaqtapi inspiracionpa rikuchikuyninmi, chaymi qallariy kutipi sinchi sunqu kamachiqkunapa ñawpaq kutin kutichisqanta paqarichirqan; chay kikintaq discipulokunaqa yapamanta ruwarqanku, “line upon line” nisqawan, ñawpa pacha profetakunamanta achka testigokunata tantachispanku. Chay punchaw intiy yaykupusqanpi, ñawpaq Israelqa Diosmanta t'aqasqa karqan.

Chay willakuypi yachachisqan kachkan discipulokuna mana “Jerusalén pataman urmaykusaq kastigota unanchasqankuta.” “Jerusalén pataman urmaykusaq” nisqa “kastigoqa” discipulokunaman rikuchisqa karqan “huk ancha allin yachachina unanchawan.” Chay ancha allin yachachina unanchaqa higuera sach'ata ñakasqa kasqan karqan. Jerusalénpa thuñichisqa kaynin, mayqinta discipulokuna manaraq entiendesqankuchu, higuera sach'ata ñakasqa kasqanwan rikuchisqa karqan; hinallataq, Cristoqa ñawpaqta higuera sach'amanta yachachisqan parabolawanpas.

“Kay waqaychayqa llapa pachaqpami. Cristoqa kikiampa kallpanwan rurasqan sach'ata ñakayman churarisqan rurayninmi llapa iglesiakunapaqpas, llapa cristianokunapaqpas waqaychay hina sayan. Mana pipas Diospa kamachikuyninta kawsayman churayta atinchu hukkunaman yanapaspalla mana kaspas. Ichaqa achka runakunan Cristoq khuyapayakuq, mana

payllapaq kaq kawsayninta mana kawsanku. Wakinqa allin cristianokuna kasqankuta yuyaspaqa mana entiendenchu imataq Diospaq serviq kay nin. Paykunaqa kikinkuta kusichinankupaqmi yuyanku hinaspa yachachkanku. Kikillankumanta qhawarispas ruwanku. Pachanqa paykunapaq ancha chaninniyuqmi, ichaqa kikinkupaq huñuyta atisqankumanta hina. Llapa kawsay ruwaykunapipas chaymi paykunapa munayninku. Mana hukkunapaqchu, aswanpas kikinkupaqmi sirvinku. Diosqa paykunata rurarkan mana kikillapaqchu serviq kay rurasqa kananpaq kay pachapi kawsanankupaq. Payqa munarqan llapa atisqankuman hina runa masinkunata yanapanankupaq. Ichaqa kikinku ancha hatunmi, chayrayku manaña imatapas hukta qhawariyta atinkuchu. Mana runamasinkunawan tupaypi kanku. Chayna kikillankupaq kaqkunaqa higos sach'aman rikch'akunku, llapa nisqankunata rikuchispaqa mana ruruta apaqchu karqan. Yupaychaypa formankunata qhawachinku, ichaqa mana wanakuywanpas, mana ñiypas. Rimayninkupiq Diospa kamachikuyninta hatunchanku, ichaqa kasukuyninqa pishin. Rimanku, ichaqa mana ruwankuchu. Higos sach'apaq nisqa sentenciapi Cristoqa rikuchin imayna millay kasqanta paypa ñawinpi kay yank'a qhaparichiy. Paymi willakun, kichasqa huchasapapas aswan pisi huchayuqmi kan, chay Diosman serviq kasqanta rimayllapi nispaqa paypa hatunchayninpaq mana ruruta apaq runamantaqa.”

“Higos sach'a nisqamanta yachachikuyqa, Cristo Jerusalénman watukusqanman ñawpaqpi rimarisqa, mana ruruyq sach'ata ñak'arispas yachachisqan yachachikuyninwan chiqapmi tinkisqa karqa.” The Desire of Ages, 584.

Qhipa p'unchaykamapa qhipa tinkuyta umalliqkunawan tukuruspa, Jesús tutamantaq tuta llapanta mañakuypi pasanapaq karqan; chaymanta paqarinmanta higos sach'ata pasaykuspanmi ñakasqa kananpaq simiykurqan.

“Manam karqa manaraq puktusqa higoskunapa pacha, wakin llaqtakunallapi kasqanta saqespa; chaymanta Jerusalén muyuriq alto pampakunapi cheqaqtapuni niswan karqa: ‘Higoskunapa pachaqa manaraq chayamunraqchu.’ Ichaqa huertaman Jesús hamusqanpiqa, huk sach'a llapan wakinkunamanta ñawpaqman rikurirqan. Ñam k'anchasqa karqa raphinkunawan. Higos sach'apa kayninmi chayqa, manaraq raphikuna kicharikuchkaptin, wiñaq rurun rikurimunña. Chayrayku, hunt'asqa raphiyuq kay sach'a allin wiñasqa ruruyq kasqanman suyasqa karqa. Ichaqa rikch'ayninqa llullachiqmi karqa. Ramasninkunata maskhaspa, uray kaq k'urupmanta hanaq aswan uchuy pallqamankama, Jesús tarirqan ‘mana imatapas, aswanqa raphikunalata.’ Hatun tantalla karqa hatunchakuq raphikunaq; mana imapas aswanqa.”

Cristoqa chayman huk ch'akichiq ñakayta rimarqan. “Mana pipas qanmanta ruruta mikuchunchu wiñaypaq,” nispa rimarqan. Qayantin p'unchaw tutamanta, Qispichiqninchiswan discipulonkuna yapamanta llaqtaman purishaqtinku, ch'akichisqa ramanakuna, urmaq rap'ikuna ima paykunapa yuyayninkuta hap'irqan. “Yachachiq,” nispa Pedro rimarqan, “qhawariy, chay higos sach'a qam ñakaychasqaykiqa ch'akisqañam.”

“Kristoq higos sach'ata ñakasqan rurayninqa discipulonkuna-ta admirachirqan. Paykunamanqa rikurirqan mana paypa ñankunaman, rurayninkunaman hinachu. Achka kuti uyarisqaku karqan pay nisqanta: mana hamusqanchu kay pachata huchachaspa taripananpaq, aswanpas paywan kay pacha qispichisqa kananpaq. Yuyarirqaku paypa siminkunata: ‘Runa Churinga mana hamun runakunapa kawsayninkuta chinkachinanpaqchu, aswanpas qispichinanpaqmi hamun.’

Lucas 9:56. Musphay rurayninkunapas kasqaku kutichinapaq, manataqmi chinkachinapaqchu. Discipulonkunaqa reqsirqaku payta sapallan Kutichiq hina, Hampiq hina. Kay rurayqa sapallanmi karqan. ¿Imapaqtaq kay karqan? nispa tapukusqaku.”

Diosqa “khuyapayakuypi kusikun.” “Noqaqa kawsasqayrayku, Señor Diosmi nin, mana kusikuychu kani mana allin runapa wañuyninpi.” Miqueas 7:18; Ezequiel 33:11. Paypaqaqa tukuchiy llamk’aypas, huchachaq juicio willakuy pas, “huk mana yachasqa llamk’aymi.” Isaías 28:21. Ichaqa khuyapayakuyninwan munakuyninwanmi hamuq p’unchaykunamanta velo-ta oqarin, hinaspataq runakunaman huchapa ñanpi puriypa tukukuyninkunata rikuchin.

“Higos sach’ata ñaqch’iyqa ruwasqa huk yachachikuq kikinrikch’aynin karqan. Chay mana ruruyuq sach’aq, Cristoq ñawpaqninpi llullakuq raprankunata qhawachispa, judío llaqtapa unanchaquin karqan. Qispichiqqa munarqan disipulonkuna-man sut’ita rikuchiyta Israelpa tukukuyninpa imaraykunatapas, chaypas cheqap kasqanta. Chayrayku sach’ataqa sunquyuq kaykunawan churaran, hinaspa Diospa cheqap yachachikuyninpa willakuqninman tukuchiran. Judiokunaqa wakin llapa llaqtakunamanta sut’inchasqa karqanku, Diosman kasukuyta rimarispa. Paymantaqa sapaqchasqa allin kuyakuypi karqanku, hinaspa llapa wak llaqtakunamanta aswan allin kayta mañakunku. Ichaqa pachapa munakuyninwan, hinaspa qhapaq kayta munaywan ismusqa karqanku. Yachayninkumanta hatunchakunku, ichaqa Diospa mañakusqankunamanta mana yachaqkuna karqanku, llulla tukuywan hunt’asqa. Mana ruruyuq sach’ahina, llullakuq raphinkuta hanaqman mast’arqanku, qhawariyninpi sumaq, ñawipaqaqa allin rikch’akuq, ichaqa ‘raphillatan quq.’ Judiokunapa religionninpa, hatun templo-yuq, ch’uya altarniyuq, mitrayuq sacerdotekunayuq, mancharikuypaq ceremonianiwan, cheqaqtapuni hawa rikch’ayllapi sumaq karqan, ichaqa pisi sunqu kay, munakuy, allin sonqo yanapakuypas pisiraqmi karqan.” The Desire of Ages, 581, 582.

Qallariymiku ishkaq tapuykunata hatarichispa, kunanmi kutichiy rurasqayku purishan. Chay tapuykuna karqan: “Imaraykutaq kawsakkunapa taripaynin 9/11-pi qallarín? Imataq Biblia nisqanman hina kawsakkunapa taripayqa?”

Kay profeciap qillqasqa pisi siq’ikuna churarqanchikmi, kawsak runakunapa taripayninmanta bíblicopi qhawariq testigokuna kanku. Chay profeciap siq’ikunanqa manam sapallan “A, B, C”-kunallatachu chay taripaymanta rimanku, ichaqa ñawpaqtaqa 9/11 nisqamanta hinaspa kawsak runakunapa taripayninmanta tapuykunata kutichishanchik.

«“Qhawarirqani” nispa nin profeta Daniel, “tiyanakuna churakusqankama; chaymantataq Unay P’unchaykunamanta Kaq tiyaykurqan. Pachanqa rit’iman hina yurak karqan, uman chukchanpas llump’aq millwam hina; tiyananqa nina lawrankunam karqan, ruedankunataq ruphaq nina. Ñawpaqninmantataq nina mayu llusqsimuspa hamurqan; waranqa waranqakuna payta sirvirqanku, chunka waranqa kuti chunka waranqakunañataq paypa ñawpaqninpi sayarqanku. Hinaptin juicio tiyasqa karqan, qillqasqa librokunataq kichasqa karqanku”».

Daniel 7:9, 10, R.V.

Chayhinamanta profetapa rikuchisqanman qhawachisqa karqa jatun, manchaylla chanin p’unchay, maypim runakunapa kawsayninku, imayna kasqankupas llapan kay pachapa Juezñiqpa ñawpaqenpi qhawarisqa kanman, sapankataq kutichisqa kanman “ruwasqankuman

hina.” Unay P’unchaykunamanta Kaqqa Dios Yayañam. Salmista nin: “Manaraq orqokuna paqarichisqa kashaqtin, manaraq qam allpata, kay pachatawan ruwashaqtiykiraq, wiñaymanta wiñaykama, qamqa Dios kanki.” Salmo 90:2. Paymi llapa kay kaqkunapa paqarin, llapa kamachikuykunapa pukyuyinpas, paytaqmi taripakuypi umalliq kanqa. Ch’uyay angilkunaqtaq, yanapaqkuna hina, qhawaq testigokuna hinapas, yupayninkupi “chunka waranqa kuti chunka waranqa, waranqa waranqakunapas” nisqa, kay jatun taripanakuymán hamunku.

“Hinaqtin, qhawariy, hanaq p’uyuukunapi Runa Churi hina huk hamurqa, Unay P’unchawniyoqman chayamurqa, paytaq Ñawpaqninman pusasqa karqa. Hinaspan payman qosqa karqa atiy, hatunchay, hinallataq qhapaq suyu, llapa llaqtakuna, nacionkuna, simikuna ima payta servinankupaq: paypa atiyñinqa wiñaypaq atiymin, mana hayk’aqpas chinkanapaq.” Daniel 7:13, 14. Kaypi nisqa Cristo hamuyninqa manan iskay kutin kay pachaman hamuyninchu. Payqa hanaq pachapi Unay P’unchawniyoqman hamun atiyta, hatunchayta, hinallataq qhapaq suyuta chaskinapaq, chaykunataq payman qosqa kanqa mediador hina llamk’aynin tukukuyninpi. Kay hamuymi, manataq paypa iskay ñiqin hamuynin kay pachamanqa, profeciapi willasqa karqa 2300 p’unchawkuna tukukuyninpi 1844 watapi pasanapaq. Hanaq pacha angelkuna qatinqinpi, hatun Sacerdotenchikqa Santo de los Santosman yaykun, chaypitaq Diospa qayllanpi rikurirqun runapa raykun paypa ministracionninpa qhipa ruwayninkunapi llamk’ananpaq—tapukuq taripay llamk’ayta ruwanampaq, hinallataq tukuy paypa allin kayninkunata chaskinankupaq hinasqa rikuchisqa kaqkunapaq pampachayta ruwanampaq.”

“Unanchas rikch’ariy yupaychaypiqa, Diospa ñawpaqenman huchankuta willakuspa, wanakuywan hamuqkuna, hinaspa huchankuna hucha rayku qowasqa uywapa yawarninwan santuario-man apasqa kaqkuna, pampachanakuy p’unchaypa yupaychayninpiqa paykunallam chaypi kasqaku. Chay hinaqa, tukupay pampachanakuy hatun p’unchaypi, tapuywan juzgakuy p’unchaypiqa, Diospa llaqtan kasqankuta rimariqkunapa asuntullankum qhawarisqa kanku. Millay runakunapa juzgakuyninqa huk sapa, rakisqa llamk’anam, hinaspa qhepa p’unchawkunaqpi ruwakun. ‘Juzgakuyqa Diospa wasinmanta qallariyta tiyan: chaymi ñoqanchikmanta ñawpaqta qallarín chayqa, imaynataq tukupaynin kanqa evangelio-ta mana kasukuqkunapa?’ 1 Pedro 4:17.”

Hanaq p’anqakuna hanaqpachapi, maypichus runakunapa sutinkuna hinaspa rurayninkuna qillqasqa kashan, chaykunam taripakuypa kamachikuyninkunata churanqa. Profeta Danielmi nin: “Taripakuymi tiyachisqa karqa, p’anqakunataq kicharisqa karqaku.” Revelación qillqaq willakuqnin, kikillan rikch’ayninta willaspa, kayta yapan: “Huk p’anqataq kicharisqa karqa, mayqinchus kawsay p’anqa; wañusqakunataq taripasqa karqaku p’anqakunapi qillqasqa kaqkunamanta, rurayninkuman hina.” Apocalipsis 20:12.

“Vida qillqapiqa kachkan Diospa llank’anman haykusqa tukuy runakunapa sutinkuna. Jesusqa discipulonkuna-man kamachirqan: ‘Kusikuychik, sutiychik hanaq pachapi qillqasqa kaptin.’ Lucas 10:20. Pabloqa riman cheqap yanapaq masinkunamanta, ‘paykunapa sutinkunaqa vida qillqapi kachkan.’ Filipenses 4:3. Danielqa, qhawarispá ‘ñak’ariy pacha, mana hayk’aqpas karqanman hina,’ willakun Diospa llaqtan qispichisqa kananta, ‘sapaqninpas qillqapi qillqasqa

tarikusqa kaq.’ Hinaspa reveladorqa nin Diospa llaqtanman yaykunanpaqqa chaykuna sapallanmi, paykunapa sutinkuna ‘Corderopa vida qillqapin qillqasqa’ kaqkuna. Daniel 12:1; Apocalipsis 21:27.”

“Yuyarinapaq huk liwru’ qillqasqa kachkan Diospa ñawpaqninpi; chaypiqa qillqasqa kachkan ‘Señorta manchakurqanku, sutinta yuyarirqanku’ nisqakunapa allin rurasqankuna.” Malaquías 3:16. Paykunapa iñiypa siminkuna, munakuypa rurayninkunaqa hanaq pachapi qillqasqa kachkan. Nehemías chaymanta rimarin kaynata nispá: “Yuyariway, ay Diosnáy, ... amataq pichaychu Diosnáy wasi rayku rurasqay allin ruraynaykunata.” Nehemías 13:14. Diospa yuyarinan liwrupiqá sapa chiqap kay ruray wiñaypaqmi qillqasqa kachkan. Chaypim sapa huk atipaq muchuy, sapa huk atipasqa mana allin, sapa huk llamp’u kuyapayakuypa simi rimarisqa, allin simiwan qillqasqa kachkan. Hinallataq sapa huk qukuy ruray, sapa huk ñak’ariy, llakikuy ima Cristo rayku muchusqa, qillqasqa kachkan. Salmistaqa ninmi: “Puriykunayta yupaychanki; waqaynaykunata botellaykipi churay: ¿manachu liwruyki kachkan?” Salmo 56:8.

Qelqaypas runakunapa huchankunamantapas kachkan. “Diosqa llapa rurayninta taripayninman apamunqa, llapa pakasqa imakunawan kуска, allin kasqantapas, mana allin kasqantapas.” “Runakuna ima yanqa simitapas rimanku chaymantaqa taripay p’unchaypi cuentata qoykunqaku.” Qespichiqninmi nin: “Simiykiwanmi ch’aninchasqa kanki, simiykiwanmi huchachasqa kanki.” Eclesiastés 12:14; Mateo 12:36, 37. Pakasqa munayninkuna, sonqonkupi imarayku rurasqankupas mana pantayuq qelqaypi rikurimun; Diosqa “tutayaypi pakasqa imakunata qhawanaman orqonqa, sonqokunapa yuyayninkunatapas sut’iman rikhurichinqa.” 1 Corintios 4:5. “Qhaway, ñawpaqniypi qelqasqan kachkan, ... qankunapa mana allin rurayninkuna, taytaykichikkunapa mana allin rurayninkunapas kуска, nispá Señor rimarqan.” Isaías 65:6, 7.

“Sapa runaqa ruwasqanqa Diospa ñawpaqninpi qhawasqa pasan, hinaspataq qillqasqa kan yupaychasqa kasqanman otaq mana yupaychasqa kasqanman. Hanaq pacha librukunapi sapa sutipa chimpanpi mancharikuypaq chiqap hinalla qillqasqa kachkan llapa mana allin simi, llapa kikiñanpaq ruwasqa ruway, llapa mana hunt’asqa rurana, hinaspa llapa pakasqa hucha, tukuy llullakuywan kуска. Hanaq pachamanta kachamusqa willakuykuna utaq piñaykuna mana kasukusqa, usuchisqa pacha ratukuna, mana allinta apasqa atipaykuna, allinpaq utaq mana allinpaq mast’arikusqa kallpa, karu-karuman chayasqan ruwayninkunawan kуска, llapallanmi qillqaq angelpa qillqasqan.”

Diospa kamachikuyninmi tupuchisqa kachkan, chaywanmi runakunapa rurayninkuna hinallataq kawsayninkuna taripasqa kanqa juiciopi. Yachaq runaqa nin: “Diosta manchay, hinaspa kamachikuyninkunata waqaychay; kaymi runapa hunt’asqa debernin. Diosqa sapa rurasqantam juicio-man apamunqa.” Eclesiastés 12:13, 14. Apóstol Santiagoqa wawqi-panankunata yuyaychan: “Chay hina rimaychik, chay hinataq ruraychik, libertadpa kamachikuyninwan juzgasqa kanankupaq hina.” Santiago 2:12.

Paykuna juiciopi “ñawpaqman yupasqa kasqankurayku” chiqap runakunaq kawsarimuyñinpi chaypi rakiyoq kanqaku. Jesús nirqan: “Kay pachata jap’iyta, wañusqakunamanta kawsarimuytapas chaskiyta ñawpaqman yupasqa kaqkuna ... angelkunahina kanku; Diospa churinkunam kanku, kawsarimuyq churinkuna kaspanku.” Lucas 20:35, 36. Hinaspataq

yapamanta willakun: “allinta ruraqkunaqa” llusqsimunqaku “kawsaypaq kawsarimuyman.” Juan 5:29. Chiqap wañusqakunaqa mana kawsarichisqa kanqakuchu juiciomanta ñawpaqta, maypichus “kawsaypaq kawsarimuy” nisqapaq ñawpaqman yupasqa kanku. Chayrayku mana kikinkupuni tribunalpi kanqakuchu may pachachus qillqasqankuta qhawanakuptinku hinaspa causankuta decidiptinku.

Jesúsqa paykunapa rimanakuqnin hina rikurinqa, Diospa ñawpaqenpi paykunapa favorninpi mañakunampaq. “Sichus pipas huchallikun, Yayaq ñawpaqenpi huk abogadotaqa kapunchik, chayqa Jesucristo, chiqap runa.” 1 Juan 2:1. “Cristoqa mana makiwan rurakusqa santo cheqakuna-man yaykurqanchu, cheqaqpa lantanllan kasqankumanqa; aswanqa hanaq pachaman kikinta yaykurqan, kunanqa noqanchikrayku Diospa ñawpaqenpi rikurinanpaq.” “Chayraykun payqa atinqa paywan Diosman qayllaqkuna-ta tukuy hunt’asqata salvananpaq, wiñaypaq kawsasqanrayku paykunarayku mañakunanpaq.” Hebreos 9:24; 7:25.

“Taripak qillqakuna kicharisqa kaptin, Jesuspi ñiñkunapa llaqa kawsayninku Diospa ñawpaqenman qhawariypaq hamun. Kay pachapi ñawpaqta kawsarqankumanta qallaripa, ñuqanchikpaq rimapakuqniyku sapa wiñay miraypa imaynata kasqanta rikuchin, chaymanta kawsaqkunawan tukuchin. Sapa sutipas rimarisqa kan, sapa casopas sumaqta tapukusqa kan. Wak sutikuna chaskisqa kanku, wak sutikunaqa mana chaskisqachu. Sichus wakinkunapa huchankuna taripana qillqakunapi puchuqraq kachkan, mana wanakusqa, mana pampachasqa, chayqa sutinkuta kawsay qillqamanta pichasqa kanqa, allin rurayninkupa qillqasqapas Diospa yuyarinan qillqamanta chinkachisqa kanqa. Señorqa Moisessta nirqan: ‘Pipas Ñuqapa contraypi huchallikuspacha, paytan Ñuqapa kitaboymanta pichasqa’ nispá. Éxodo 32:33. Hinallataq profeta Ezequielpas nin: ‘Maypachachus chanin runa chanin kasqanmantaraq kutiripuspa mana allinta ruran, ... llaqa chanin rurayninkuna rurasqankunaqa manañam yuyarisqachu kanqa.’ Ezequiel 18:24.” The Great Controversy, 479–483.

Kay yachayta qatiqukun, hinaspataq kay qatipaq seriepa hamuq articulonpi hatarichisqa tapuykunata kutichisunchik.